

17. 7. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zákon o audiovizi a podpora výroby audiovizuálních děl formou filmových pobídek

Dne 1. ledna 2013 nabyl účinnosti zákon č. [496/2012](#) Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi) (dále jen „zákon o audiovizi“), který byl v Poslanecké sněmovně schválen i přes veto prezidenta republiky.[1] Zákon o audiovizi upravuje povinnosti při výrobě a zpřístupňování kinematografických a jiných audiovizuálních děl, postavení a činnost Národního filmového archivu a postavení a činnost Státního fondu kinematografie (dále jen „Fond“), jeho financování, poskytování podpory projektům kinematografie a poskytování pobídek filmovému průmyslu.

Zákon o audiovizi zrušil mimo jiné zákon č. [241/1992](#) Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, jelikož sám nově upravuje fungování Fondu, který nahrazuje Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie.

Zákon o audiovizi rozlišuje dva druhy podpory v oblasti kinematografických a jiných audiovizuálních děl. Jednak je to podpora českého filmu prostřednictvím tzv. podpory kinematografie (§ 31 a násl. zákona o audiovizi) a potom dále podpora výroby audiovizuálních děl v České republice a zvýšení konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu prostřednictvím tzv. filmových pobídek (§ 42 a násl. zákona o audiovizi). Finanční prostředky na podporu kinematografie poskytuje Fond formou dotace nebo dotace s podílem na zisku. Filmové pobídky poskytuje také Fond, přičemž podmínky jejich poskytnutí mají svá specifika (viz níže).

Úprava těchto dvou druhů podpory tvoří podstatnou část zákona o audiovizi, a je proto závažnější, že část zákona o audiovizi upravující poskytování filmových pobídek nebyla součástí vládního návrhu zákona, ale dostala se do zákona o audiovizi až v Poslanecké sněmovně přes pozměňovací návrhy. Odůvodnění úpravy poskytování filmových pobídek bychom proto ve zvláštní části důvodové zprávy k zákonu o audiovizi hledali marně. Nicméně podpora formou filmových pobídek není žádnou novinkou, protože filmové pobídky jsou fakticky poskytovány již od roku 2010, a to na základě tzv. Programu podpory filmového průmyslu schváleného vládou České republiky usnesením č. 1043 ze dne 19. října 2009. Účelem tohoto programu bylo poskytnout podporu filmové produkci do doby přijetí řádné legislativní úpravy, která byla realizována právě prostřednictvím zákona o audiovizi.

Níže se zaměřím pouze na poskytování filmových pobídek a podpora kinematografie bude předmětem až jiného článku.

Filmové pobídky

Filmovou pobídkou jsou finanční prostředky, které od Fondu může získat žadatel po splnění podmínek stanovených zákonem o audiovizí. Hlavním účelem úpravy filmové pobídky je přilákat zahraniční produkce do České republiky, aby zde vytvořily audiovizuální díla, resp. aby využily pracovní sílu a možnosti, které Česká republika v daném oboru nabízí. V posledních letech byl totiž zaznamenán odliv zahraničních produkcí z České republiky do destinací, které jsou pro „filmaře“ fiskálně příznivěji nakloněné a tedy i finančně výhodnější, jako třeba Maďarsko.

Filmovou pobídku může Fond poskytnout na realizaci audiovizuálního díla (tj. nikoliv pouze kinematografického díla, ale například i reklamy),

- které je alespoň částečně realizováno v České republice,
- které splňuje zákonem o audiovizí stanovené žánrové a obsahové předpoklady (jedná se o tzv. kulturní test, viz níže),
- jehož výrobcem nebo koproducentem je osoba, která má místo podnikání, místo trvalého pobytu nebo sídlo na území České republiky a která je v České republice zaregistrovaná u místně příslušného správce daně,
- jehož uznatelné náklady vynaložené v souvislosti s jeho realizací na území České republiky budou minimálně ve výši stanovené zákonem o audiovizí (3-15 mil Kč, výše závisí zejména na žánru a délce díla), přičemž uznatelnými náklady se v zásadě rozumí úhrady za služby a dodávku zboží českými výrobci a poskytovateli služeb a úhrady odměn cizím hercům a členům filmového štábu, kteří mají místo podnikání, trvalý pobyt nebo sídlo mimo území České republiky. Odměny cizích herců a členů filmového štábu musí být předmětem srážkové daně v České republice.

Jakým způsobem se tedy filmová pobídka poskytuje? Úspěšný žadatel o filmovou pobídku získá finanční prostředky od Fondu až po realizaci audiovizuálního díla dle podmínek stanovených zákonem o audiovizí (viz výše), a to ve formě *proplacení* 20% uznatelných nákladů dle § 42 odst. 4 písm. a) (tj. nákladů v podobě úhrad za služby a dodávku zboží českými výrobci a poskytovateli služeb) anebo 10% uznatelných nákladů dle § 42 odst. 4 písm. b) zákona o audiovizí (tj. nákladů v podobě úhrady odměn cizím hercům a členům filmového štábu). Až následné *proplacení* části uznatelných nákladů státem se zdá být pro Českou republiku výhodné, jelikož veřejné prostředky takto vyplacené nepodléhají riziku, že budou „utopeny“ v projektu, který nakonec nebude realizován.

Postup k získání filmové pobídky

Dříve než zájemce podá žádost o filmovou pobídku, musí být jeho pobídkový projekt (tj. plán realizace audiovizuálního díla) zaregistrovaný a evidovaný na základě rozhodnutí Fondu. Fond vede registrační seznam pobídkových projektů.

O žádosti o registraci pobídkového projektu rozhoduje Fond. Nicméně obsahové předpoklady pobídkového projektu dle zákona o audiovizí posuzuje zvláštní komise, jejíž členy jmenuje a odvolává ministr kultury. Proti rozhodnutí Fondu o žádosti o registraci pobídkového projektu se nelze odvolat. Žadatel o registraci po kladném rozhodnutí Fondu získá osvědčení o registraci pobídkového projektu. Za přijetí žádosti o registraci pobídkového projektu musí žadatel uhradit správní poplatek ve výši 30.000,-Kč.

Dalším krokem zájemce o filmovou pobídku po úspěšné registraci jeho pobídkového projektu je podání žádosti Fondu o evidenci pobídkového projektu, přičemž zásadní podmínkou pro evidenci pobídkového projektu je prokázání zajištění financování alespoň 75% celkových nákladů pobídkového projektu žadatelem. Žadateli, kterému bylo doručeno osvědčení o evidenci jeho pobídkového projektu, vzniká povinnost v průběhu 12 po sobě následujících měsíců ode dne doručení osvědčení o

evidenci pobídkového projektu vynaložit v souvislosti s realizací audiovizuálního díla na území České republiky alespoň 70 % výše uznatelných nákladů.

Posledním krokem je podání žádosti o vlastní filmovou pobídku, tj. o finanční prostředky, kterou je žadatel oprávněn podat do 3 let od doručení osvědčení Fondu o evidenci pobídkového projektu. Pokud tuto poslední žádost Fond schválí, uvolní a vyplatí filmovou pobídku na účet žadatele.

Kromě výše zmíněných podmínek pro získání filmové pobídky, které mají spíše ekonomický charakter, je potřebné zmínit ještě i tzv. kulturní test, na základě kterého žadatel prokáže, že obsah audiovizuálního díla je v souladu s příslušnými předpisy Evropské unie.[2] Kulturním kritériem je např. skutečnost, že příběh filmu má nějaký vztah k české anebo jiné evropské kultuře anebo je založený na postavě evropské společnosti apod.

Konečně je potřebné zde ještě zdůraznit, že na filmovou pobídku není právní nárok.

Podrobnosti k podmínkám poskytování filmových pobídek a žádostem stanoví statut Fondu, který byl v rozsahu problematiky poskytování filmových pobídek již schválen vládou České republiky dne 27.2.2013.

Postup k získání filmové pobídky je tedy náročný jak administrativně, tak i co se týče podmínek pro získání filmové pobídky. Otázkou je, zda taková úprava není kontraproduktivní a zahraniční produkce spíše neodradí než naláká na realizaci audiovizuálního díla v České republice.

Filmová pobídka je veřejná podpora

Filmové pobídky jsou veřejnou podporou, a proto jejich úprava podléhá notifikaci Evropské komisi. Jak je obecně známo, evropská právní úprava pokládá veřejné podpory za obecně nežádoucí a neslučitelné s vnitřním trhem, a proto jsou veřejné podpory, až na výjimky, právem Evropské unie zakázány. Nicméně dle čl. 107 odst. 3 písm. d) Smlouvy o fungování Evropské unie mohou být podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví za určitých podmínek slučitelné s vnitřním trhem, o čemž rozhoduje právě Evropská komise. Filmové pobídky lze podřadit pod výše uvedenou výjimku ze zákazu veřejné podpory. Dle informací Fondu ke dni 12.4.2013 notifikace systému filmových pobídek Evropské komisi již úspěšně proběhla.

Závěr

V období před přijetím zákona o audiovizi, resp. před schválením výše zmiňovaného Programu podpory filmového průmyslu, byly diskutovány i jiné formy podpory, než proplacení části nákladů. V úvahu přicházelo zavedení určitého typu daňového zvýhodnění pro tvůrce audiovizuálních děl po vzoru jiných členských států Evropské unie (např. Irská republika). To, zda Česká republika zvolila vhodnou formu podpory výroby audiovizuálních děl v České republice a zvýšení konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu, ukáže až čas.

V každém případě lze konstatovat, že pokud by Česká republika neupravila poskytování filmových pobídek, bylo by pro ni stále těžší udržet pozornost zahraničních investorů a výrobců audiovizuálních děl, zaměřenou na využívání služeb a lokací (renomované kvality), které je Česká republika rozhodně schopna nabídnout.

Vladislav Jirka, Ph.D.,
advokát

JUDr. Anna Valeková,
advokátní koncipientka

autoři působí v advokátní kanceláři MSB Legal, v.o.s.

[MSB Legal, v.o.s.](#)

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13

Tel.: +420 251 566 005

Fax: +420 251 566 006

e-mail: paha@msblegal.cz

[1] Snaha provést legislativní změny v oblasti podpory české kinematografie a výroby audiovizuálních děl v České republice narazila na veto prezidenta už v roce 2006, kdy byla zamítnuta novela zákona č. [241/1992](#) Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Sdělení Komise radě, Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů k některým právním aspektům týkajících se kinematografických děl a jiných audiovizuálních děl, OJ C 43, 16. února 2002.

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)